PEYGAMBERLERE İTAAT

<u>Peygambere Saygı:</u>

- **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ**

- ***Ey iman edenler! Allah'ın ve Rasûlünün önüne geçmeyin. Allah'tan korkun. Şüphesiz Allah işitendir, bilendir.***

- **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَن تَحْبَطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ**

- ***Ey iman edenler! Seslerinizi Peygamber'in sesinin üstüne yükseltmeyin. Birbirinize bağırdığınız gibi, Peygamber'e yüksek sesle bağırmayın; yoksa siz farkına varmadan amelleriniz boşa gidiverir.***[1]

- Bu ayetlerde belirtilen, “Allah’ın ve Peygamberinin önüne geçmeme” hususunu müfessirler; “söylenen söz, yapılan iş ve çıkarılan hükümlerde, Hz. Peygamber’e aykırı davranmama, edebi koruma ve O’na uyma” şeklinde yorumlanmıştır.

[1] Hucurat, 49/1-2.

Peygambere İtaat:

- Peygamberi sevmek ve ona bağlı olmak, İslam inancının bir gereğidir. Bu inancın temeli ise tevhîddir. Peygamber’e yönelik sergilenecek her türlü sevgi ve bağlılık tezahürleri bu ilke ile sınırlıdır.
- Peygamber beşer üstü bir varlık olmadığı gibi sıradan bir insan da değildir. Bu iki temel nokta, ona yönelik sevgi ve bağlılığın ölçüsünü belirlemede etkin rol oynayacak, ancak belirleyici ölçü, şüphesiz yine Kur’an-ı Kerîm olacaktır.
- Bu da Allah’ın Peygamber’e tevdi ettiği görevleri doğru anlamakla mümkündür. Peygamber’in konumunu yanlış algılamak, gerek inanç noktasında, gerekse yaşam tarzında, çeşitli sapmalara yol açabilir.
- Mesela Peygamber beşer üstü bir varlık olarak algılandığında onu örnek almanın imkansızlığını, sıradan bir insan olarak algılandığında da onu örnek almanın gereksizliğini savunma gibi bir yanlışlığa düşülebilir.

Peygambere İtaatin Gerekliliği:

- قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ (31) قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ (32)

- *"(Habibim) de ki : "Eğer Allah'ı seviyorsanız bana uyun ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Çünkü, Allah çok yarlıgayıcı, çok esirgeyicidir. De ki: Allah'a ve Rasulüne itaat edin. Eğer bundan yüz çevirirseniz, şüphesiz ki Allah kafirleri sevmez!"*[2]

---

[2] Al-i İmran, 3/31-32.

- مَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ الْقُرَى فَلِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ كَيْ لَا يَكُونَ دُولَةً بَيْنَ الْأَغْنِيَاءِ مِنْكُمْ وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَانَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

- ***Allah'ın, (fethedilen) ülkeler halkından Peygamberine verdiği ganimetler, Allah, Peygamber, yakınları, yetimler, yoksullar ve yolda kalmışlar içindir. Böylece o mallar, içinizden yalnız zenginler arasında dolaşan bir devlet olmaz. Peygamber size ne verdiyse onu alın, size ne yasakladıysa ondan da sakının. Allah'tan korkun. Çünkü Allah'ın azabı çetindir.***[3]

[3] Haşr, 59/7.

- مَنْ يُطِعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ وَمَنْ تَوَلَّى فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا
- ***Nisa, 80: Kim Resûl'e itaat ederse Allah'a itaat etmiş olur. Yüz çevirene gelince, seni onların başına bekçi göndermedik!***
- وَيَقُولُونَ طَاعَةٌ فَإِذَا بَرَزُوا مِنْ عِنْدِكَ بَيَّتَ طَآئِفَةٌ مِنْهُمْ غَيْرَ الَّذِي تَقُولُ وَاللَّهُ يَكْتُبُ مَا يُبَيِّتُونَ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا
- ***81: "Başüstüne" derler, ama yanından ayrılınca onlardan bir kısmı, senin dediğinden başkasını gizlice kurar. Allah da onların gizlice kurduklarını yazar. Sen onlara aldırma ve Allah'a dayan; sana vekil olarak Allah yeter.***[4]

---

[4] Nisa, 4/80-81.

- وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلاَ مُؤْمِنَةٍ اِذَا قَضَى اللّٰهُ وَرَسُولُهُ اَمْرًا اَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ اَمْرِهِمْ وَمَنْ يَعْصِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلاَلاً مُبِينًا

- ***Allah ve elçisi, bir konuda hüküm verdikten sonra, artık inanmış bir erkek ve kadının, kendi işlerinde tercih hakları yoktur. Ama böyle bir hakkı kendilerinde görerek, Allah'a ve elçisine isyan eden kimse, apaçık bir sapıklık-la sapıtmış olur.[5]***

[5] Ahzab, 33/36.

- اَلنَّبِيُّ اَوْلَى بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ اَنْفُسِهِمْ

- ***“Peygamber mü’minlere kendi canlarından her konuda tercih edilmeye ve sözü dinlenmeye daha yakın ve daha layık olandır.”*** [6]

[6] Ahzab, 6.

- لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللّٰهِ اُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللّٰهَ وَالْيَوْمَ الْاٰخِرَ وَذَكَرَ اللّٰهَ كَثيرًا

- ***"İçinizden Allah'ın lütfuna ve âhiret gününe umut bağlayanlar, Allah'ı çokça ananlar için hiç şüphe yok ki, Rasûlullah'ta güzel bir örneklik vardır."*** [7]

---

[7] Ahzab, 21.

- قُلْ اِنْ كَانَ اَبَاؤُكُمْ وَاَبْنَاؤُكُمْ وَاِخْوَانُكُمْ وَاَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ وَاَمْوَالٌ نِاقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَمَسَاكِنُ تَرْضَوْنَهَا اَحَبَّ اِلَيْكُمْ مِنَ اللّٰهِ وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِى سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُوا حَتَّى يَأْتِىَ اللّٰهُ بِاَمْرِهِ وَاللّٰهُ لاَ يَهْدِى الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ
- ***Tevbe, 24: De ki: Eğer babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, mensup olduğunuz oymak ve kabile, kazanıp biriktirdiğiniz mallar, kötüye gitmesinden kaygılandığınız ticaret, hoşlandığınız konutlar size göre, Allah'tan ve O'nun elçisinden ve O'nun yolunda savaşmaktan daha sevimli ise, artık Allah buyruğunu getirinceye kadar, yani dünya ve ahirette başınıza bir bela gelinceye kadar bekleyin. Şüphesiz ki, Allah kendi yasalarını çiğneyenleri asla doğru yola iletmez.***

- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ أَطِيعُواْ اللّهَ وَأَطِيعُواْ الرَّسُولَ وَأُوْلِي الأَمْرِ مِنكُمْ فَإِن تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللّهِ وَالرَّسُولِ إِن كُنتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلاً

- ***Nisa, 59. Ey iman edenler! Allah'a itaat edin. Peygamber'e ve sizden olan ülü'l-emre (idarecilere) de itaat edin. Eğer bir hususta anlaşmazlığa düşerseniz Allah'a ve ahirete gerçekten inanıyorsanız onu Allah'a ve Rasûl'e götürün (onların talimatına göre halledin); bu hem hayırlı, hem de netice bakımından daha güzeldir.***

- ***60. Sana indirilene ve senden önce indirilenlere inandıklarını ileri sürenleri görmedin mi? Tâğut'a inanmamaları kendilerine emrolunduğu halde, Tâğut'un önünde muhakemeleşmek istiyorlar. Halbuki şeytan onları büsbütün saptırmak istiyor.***

- ***61. Onlara: Allah'ın indirdiğine (Kitab'a) ve Resûl'e gelin (onlara başvuralım), denildiği zaman, münafıkların senden iyice uzaklaştıklarını görürsün.***
- ***62. Elleriyle yaptıkları yüzünden başlarına bir felâket gelince* hemen, *biz yalnızca iyilik etmek ve arayı bulmak istedik, diye yemin ederek sana nasıl gelirler!***
- ***63. Onlar Allah'ın, kalplerindekini bildiği kimselerdir; onlara aldırma, kendilerine öğüt ver ve onlara, kendileri hakkında tesirli söz söyle.***
- **64. Biz her peygamberi *-Allah'ın izniyle-* ancak kendisine itaat *edilmesi için gönderdik. Eğer onlar kendilerine zulmettikleri zaman sana gelseler de Allah'tan bağışlanmayı dileseler, Rasûl de onlar için istiğfar etseydi Allah'ı ziyadesiyle affedici, esirgeyici bulurlardı.***

- فَلاَ وَرَبِّكَ لاَ يُؤْمِنُونَ حَتَّىَ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لاَ يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجاً مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُواْ تَسْلِيماً

- ***65. Hayır, Rabbine andolsun ki aralarında çıkan anlaşmazlık hususunda seni hakem kılıp sonra da verdiğin hükümden içlerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın (onu) tam manasıyla kabullenmedikçe iman etmiş olmazlar.***[8]

[8] Nisa, 4/59-65.

- Rasulullah buyurdular ki:
- تَرَكْتُ فِيكُمْ أَمْرَيْنِ، لَنْ تَضِلُّوا مَا تَمَسَّكْتُمْ بِهِمَا: كِتَابَ اللَّهِ وَسُنَّةَ نَبِيِّهِ
- *“Size iki şey bırakıyorum. Onlara sımsıkı sarıldığınız sürece yolunuzu asla şaşırmazsınız: Bunlar, Allah’ın Kitabı ve Peygamberinin sünnetidir.”*[9]

[9] Muvatta, Kader, 3.

- Peygamber Efendimiz (sas) buyurdu ki:

- إِنَّمَا مَثَلِي وَمَثَلُ مَا بَعَثَنِيَ اللَّهُ بِهِ، كَمَثَلِ رَجُلٍ أَتَى قَوْمًا فَقَالَ: يَا قَوْمِ، إِنِّي رَأَيْتُ الْجَيْشَ بِعَيْنَيَّ، وَإِنِّي أَنَا النَّذِيرُ الْعُرْيَانُ، فَالنَّجَاءَ، فَأَطَاعَهُ طَائِفَةٌ مِنْ قَوْمِهِ، فَأَدْلَجُوا، فَانْطَلَقُوا عَلَى مَهَلِهِمْ فَنَجَوْا

- *"Benim misalimle Cenab-ı Hakk'ın benimle göndermiş bulunduğu şeyin misâli şu adamın misali gibidir: "Bir adam kendi kavmine gelip: "Ben gözlerimle düşman ordusunu gördüm, tehlikeyi haber veriyorum, tedbir alın!" der. Kavminden bir kısmı tavsiyesine uyup, geceleyin, telaşa düşmeden oradan uzaklaşır* ve kurtulur…

- وَكَذَّبَتْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ، فَأَصْبَحُوا مَكَانَهُمْ، فَصَبَّحَهُمُ الْجَيْشُ فَأَهْلَكَهُمْ وَاجْتَاحَهُمْ، فَذَلِكَ مَثَلُ مَنْ أَطَاعَنِي فَاتَّبَعَ مَا جِئْتُ بِهِ، وَمَثَلُ مَنْ عَصَانِي وَكَذَّبَ بِمَا جِئْتُ بِهِ مِنَ الْحَقِّ

- *Bir kısmı da bu haberciyi yalanlar ve yerinden ayrılmaz. Ancak sabahleyin ordu onları yakalar ve imha eder. İşte bu temsil bana itaat edip getirdiklerime uyanlarla, bana isyan edip Cenab-ı Hakk'tan getirdiklerimi tekzip edip yalanlayanları göstermektedir."*[10]

[10] Buhari, Müslim.

- Rasulullah buyurdular ki:
- كُلُّ أُمَّتِى يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ أَبَى.
- *"İmtina edenler hariç, bütün ümmetim cennete girecektir!"*
- فَقَالُوا: مَنْ يَأْبَى؟
- *"İmtina edenler de kim?" dediler.*
- قَالَ: مَنْ أَطَاعَنِى دَخَلَ الْجَنَّةَ، وَمَنْ عَصَانِى فَقَدْ أَبَى
- *"Kim bana itaat ederse cennete girer, kim asi olur (itaat etmezse) o imtina etmiş demektir!"*[11]

[11] Buhari, İ'tisam, 2.

<u>Peygamberlere Değer Vermede Haddi Aşmak:</u>

- ***Maide, 72. Andolsun ki "Allah, kesinlikle Meryem oğlu Mesîh'tir" diyenler kâfir olmuşlardır. Halbuki Mesîh "Ey İsrailoğulları! Rabbim ve Rabbiniz olan Allah'a kulluk ediniz. Biliniz ki kim Allah'a ortak koşarsa muhakkak Allah ona cenneti haram kılar; artık onun yeri ateştir ve zalimler için yardımcılar yoktur" demişti.***
- ***73. Andolsun "Allah, üçün üçüncüsüdür" diyenler de kâfir olmuşlardır. Halbuki bir tek Allah'tan başka hiçbir tanrı yoktur. Eğer diye geldiklerinden vazgeçmezlerse, içlerinden kâfir olanlara acı bir azap isabet edecektir.***
- ***74. Hâla Allah'a tevbe edip O'ndan bağışlanmayı dilemeyecekler mi? Allah çok yarlığayıcı, çok esirgeyicidir.***
- ***75. Meryem oğlu Mesîh ancak bir resûldür. Ondan önce de (birçok) resûller gelip geçmiştir. Anası da çok doğru bir kadındır. Her ikisi de***

yemek yerlerdi. Bak, onlara delilleri nasıl açıklıyoruz, sonra bak nasıl (haktan) yüz çeviriyorlar.

- **Ayetin Açıklaması:** Yahudiler Hz. İsa'nın, namuslu ve bakire bir hanımdan doğduğuna inanmayıp, onun anasına iftira eder, gayrimeşru bir birleşmeden doğduğunu ileri sürerler. Kur'an-ı Kerim daha önce Hz. İsa'nın mucizevi bir şekilde nasıl yaratıldığını anlatıp burada da anasının doğru dürüst ve namuslu olduğunu zikretmek suretiyle bu iftirayı reddetmektedir. Ayrıca hıristiyanların ona ve anasına tanrılık vasfı vermelerini de elle tutulur, gözle görülür bir delil ile reddedip çürütmektedir: Zira her ikisi de yemek yerlerdi, tanrı olsalardı yemeye, içmeye ihtiyaç duyarlar mıydı!
- ***76. De ki: Allah'ı bırakıp da sizin için fayda ve zarara gücü yetmeyen şeylere mi tapıyorsunuz? Hakkıyla işiten ve bilen yalnız Allah'tır.***

- ***77. De ki: Ey Kitap ehli! Dininizde haksız yere haddi aşmayın. Daha önceden sapan, birçoklarını saptıran ve yolun doğrusundan uzaklaşan bir topluma uymayın.***[12]

******

- Peygamber Efendimiz (sas) buyurdu ki:

- **لَعَنَ اللَّهُ الْيَهُودَ اِتَّخَذُوا قُبُورَ أَنْبِيَائِهِمْ مَسَاجِدَ**

- *Allah, Yahudilere lanet etsin! Çünkü onlar Peygamberlerinin kabirlerini mescid edindiler.*[13]

---

[12] Maide 4/72-77

[13] Buhari.

- Ümmü Habîbe ile Ümmü Seleme, Habeşistan'da gördükleri, içinde tasvirler bulunan bir kilise hakkında konuştular. Bu kiliseyi Peygamber Efendimize de anlattılar. Rasulullah Efendimiz (sas) bu konu hakkında şöyle buyurdu:

- إِنَّ أُولَئِكَ إِذَا كَانَ فِيهِمُ الرَّجُلُ الصَّالِحُ فَمَاتَ، بَنَوْا عَلَى قَبْرِهِ مَسْجِدًا، وَصَوَّرُوا فِيهِ تِلْكَ الصُّوَرَ، فَأُولَئِكَ شِرَارُ الْخَلْقِ عِنْدَ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

- *"Onlar, içlerinde iyi bir kimse bulunup vefat ettiğinde, kabri üzerine bir mescid (bir namazgah) yaparlar, içinde de bu suretleri tasvir ederler. İşte onlar kıyamet gününde Allah katında halkın en şerlileridirler".*[14]

[14] Buhari.

- Rasulullah buyurdu ki:

- لَا تَجْعَلُوا بُيُوتَكُمْ قُبُورًا، وَلَا تَجْعَلُوا قَبْرِي عِيدًا، وَصَلُّوا عَلَيَّ فَإِنَّ صَلَاتَكُمْ تَبْلُغُنِي حَيْثُ كُنْتُمْ

- *Evlerinizi kabirler haline getirmeyiniz. Benim kabrimi bayram yeri yapmayınız. Bana salavat getiriniz çünkü her nerede olursanız olun sizin salavatlarınız bana ulaşır.*[15]

---

[15] Ebu Davud.